

Abstrakt

Italské gerundium a jeho české ekvivalenty v paralelním korpusu

Italské gerundium je hojně využívaný nefinitní slovesný tvar. Bývá součástí slovesných opisů nebo tvoří implicitní věty. V těchto větách může mít různé funkce. Lze tak rozlišit gerundio modale, strumentale, temporale, causale, ipotetico, concessivo a gerundio coordinato.

Práce prezentuje seznam nejčastějších gerundií v italských textech, který vznikl s využitím paralelního česko-italského korpusu InterCorp. Těmito gerundii jsou *facendo*, *cercando*, *guardando*, *dicendo*, *parlando*, *essendo*, *lasciando*, *pensando*, *avendo*, *passando*, *seguendo*, *andando*, *ridendo*, *sorridendo*, *indicando*, *vedendo*, *diventando*, *tenendo*, *correndo* a *dando*.

Na základě subkorpusu, který tvoří texty Itala Calvina, zkoumá tato práce jednotlivé gerundiální tvary, jejich funkce a jejich české překlady. Typy překladů jsou v práci klasifikovány a rozděleny do typologie nastíněné v Mluvnici italštiny S. Hamplové. Protože v češtině gerundium neexistuje, bývají gerundiální implicitní věty překládány obvykle větou souřadnou nebo podřadnou, jmennou vazbou či přechodníkem. Analýza konkrétních textů potvrdila, že existují i jiná překladatelská řešení, avšak výše uvedené způsoby překladu jsou jednoznačně těmi nejběžnějšími a to právě v tomto pořadí.

Ze subkorpusu jsou extrahovány rovněž frekvenční seznamy jednotlivých typů gerundií. Dle nich je gerundium využíváno nejčastěji jako gerundio modale, následuje gerundio temporale, causale, coordinato, strumentale, concessivo a nejméně frekventovaným typem je gerundio ipotetico, jež se v subkorpusu nevyskytlo ani v jednom případě. Frekvence jednotlivých typů gerundií se však liší i dle sémantického významu konkrétních sloves.

V závěrečné kapitole je nastíněna závislost českého překladu na jednotlivých funkcích gerundia. Předpoklad této souvislosti vyplývá z možnosti vyjádřit některými typy překladů podobné sémantické funkce, jaké mají jednotlivé typy gerundií. Analýza příkladů z textů I. Calvina však odhalila, že tato souvislost je poměrně volná a konkrétní překladatelská řešení se řídí především logikou a plynulostí překládaného textu.